

Çevre Eğitimi ve İklim Değişikliği Dersi Kazanımlarının Kök Değerler Açısından İncelenmesi¹

²Mehmet Ali ER, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, muhammedalier@gmail.com, Türkiye, 0000-0003-4416-4421

Rabia YILAR, Atatürk Üniversitesi, rabia.yilar@atauni.edu.tr, Türkiye, 0000-0002-9717-8360

MAKALE BİLGİSİ	ÖZET
Geliş : 02.01.2024 Kabul: 26.04.2024 Makale türü: Araştırma makalesi	Öğretim programlarının kazanımlarının değerler eğitimiyle programlı ve sistemli bir şekilde verilmesi hedefe daha çabuk ulaşılmasını sağlamaktadır. Bireyler değerler eğitimi ile kazanımlara karşı daha duyarlı hale gelmekte ve duygudaşlık, saygı, yardımlaşma gibi birtakım insani duygularla çevrelerine karşı sorumluluklarını yerine getirmektedirler. Bu bağlamda derslerin öğretim programında değerlerle ilişkilendirilmesi kazandırılmak istenen özelliklere daha çabuk ulaşılmasını sağlamaktadır. Bu çalışmayla 2022- 2023 yılından itibaren ortaokullarda seçmeli olarak okutulacak olan çevre eğitimi ve iklim değişikliği dersinin öğretim programındaki (6, 7 ve 8. sınıf) kazanımların öğretim programı içinde belirtilen "kök değerler" açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma sürecinde eğitim sistemimizin müfredatında öğrencilere kazandırılması arzulanan kök değerlerin çevre eğitimi ve iklim değişikliği öğretim programında ne düzeyde ve nasıl bir dağılım gösterdiği belirlenmeye ve öğretim programında en çok hangi değerlerin vurgulandığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kapsamında ele alınmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre çevre eğitimi ve iklim değişikliği öğretim programı kazanımlarında kök değerlere fazla değinilmediği, en çok vurgulanan değerlerin ise "sorumluluk ve vatanseverlik" olduğu tespit edilmiştir. Çevre eğitimi ve iklim değişikliği öğretim programının kazanımlarında en az ilişkili olan değerlerin ise "adalet, sabır, sevgi, dürüstlük" değerleri olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda çevre eğitimi ve iklim değişikliği öğretim programı kazanımlarının kök değerlerle doğrudan veya bu değerlere ilişkin tutum ve davranışlarına dolaylı olarak değinilmesi önerilebilir. Anahtar kelimeler: Çevre eğitimi ve iklim değişikliği öğretim programı, değerler eğitimi, kök değerler
Atıf	Er, M. A., & Yılar, R. (2024). Çevre eğitimi ve iklim değişikliği dersi kazanımlarının kök değerler açısından incelenmesi. <i>International Journal of Progression and Development in Education</i> , 2(1), 1-10. https://doi.org/10.5281/zenodo.11077750

Investigation of Environmental Education and Climate Change Course Outcomes in

Terms of Root Values

Mehmet Ali ER, Bolu Abant İzzet Baysal University, muhammedalier@gmail.com, Türkiye, 0000-0003-4416-4421

Rabia YILAR, Atatürk University, rabia.yilar@atauni.edu.tr, Türkiye, 0000-0002-9717-8360

ARTICLE INFO	ABSTRACT
Received: 02.01.2024 Accepted: 26.04.2024 Article type: Research article	The outcomes of the curricula can be given in a programmed and systematic way through values education, which enables the goal to be achieved more quickly. In this context, associating the courses with values in the curriculum enables the desired characteristics to be achieved more quickly. The objective of this study was to examine the achievements of the environmental education and climate change course (6th, 7th and 8th grades) in terms of the "root values" specified in the curriculum, which will be taught as an elective in secondary schools as of 2022-2023. In the course of the research process, the level and distribution of the root values that students are expected to gain from the curriculum of our education system in the environmental education and climate change curriculum were determined, as well as which values are emphasised the most in the curriculum. The research was conducted using document analysis, one of the qualitative research methods. The findings of the research indicated that root values were not frequently mentioned in the outcomes of the environmental education and climate change curriculum. The most frequently emphasized values were "responsibility and patriotism." Conversely, the least related values were "justice, patience, love, and honesty." In light of the research findings, it can be proposed that the outcomes of the environmental education and climate change curriculum should address the root values directly or indirectly through the promotion of related attitudes and behaviours. Keywords: Environmental education and climate change curriculum, values education, core values

¹ Bu çalışma 14-16 Ekim 2022 tarihleri arasında düzenlenen ASES III. International Conference On Social Sciences Sempozyumu'nda özet bildiri olarak sunulmuştur.

² Sorumlu yazar (Corresponding author)

GİRİŞ

Değer; bir toplumda veya bir inançta, ideolojide veya insanlar tarafından kabul gören, benimsenen ve yaşatılmakta olan ideolojik, insani ya da ilahi kaynaklı olan her türlü kural ve kıymetler bütünüdür (Çelikkaya, 1998). Değerler, toplumun kültürel yapılarına anlam katan (Özensel, 2003) ve bireyin topluma uyumunu kolaylaştıran standartlar bütünüdür (Tozlu, 2003; Elbir ve Bağcı, 2013).

Değerler, toplumsal hayata olduğu gibi bireyin davranışlarına da yön verir (Halstead ve Taylor, 2000; Kaymakcan ve Meydan, 2014; Rokeach, 1973) ve insanların kararlarının belirlenmesinde önemli bir yere sahiptir (Allport vd., 1960; Roccas ve Sagiv, 2010).

Değerler, toplumsal dayanışmanın ve bütünleşmenin sağlanması açısından önemli bir yere sahiptir. Değerler, toplumsal açıdan birlik ve beraberliğin sağlanmasında, bireysel açıdan da davranışlarımızın olumlu yönde etkilenmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Duygularımızın yönetiminde rol-model olması ve duyguların dengede kalması değerlerin önemini ve değerlere olan ihtiyacı arttırmaktadır. Değerler; biyolojik, psikolojik ve sosyal bir varlık olan insanın, seçimlerinde kendisine yol gösteren ve edinilmesi arzu edilen erdemlerdir (Er, 2021). Dolayısıyla programların hem bilgi edinimini sağlaması hem de öğrencilere gerekli değerleri kazandırması büyük önem arz etmektedir. Bu durum programlarda çeşitli değerlerin yer almasını zorunlu kılmaktadır (Tillman, 2000).

Küreselleşmenin etkisini arttırmasıyla beraber toplumlar geçmişten günümüze gelen kültürel varlıklarını devam ettirebilmek için değerler eğitime daha fazla yer vermeye başlamışlardır. Toplumsal bir miras olan değerlerimiz ile geçmiş ve gelecek arasındaki bağ devamlılığını sürdürmektedir. Toplumlar eğitim sistemlerinin genel çerçevesini, tarihsel birikimleri olan değerleri ve yetkinlikleri taşıyan bireyleri yetiştirebilme düşüncesini göz önünde bulundurarak oluşturmaktadır (Er, 2021). Bu bağlamda derslerin öğretim programında değerlerle ilişkilendirilmesi kazandırılmak istenen özelliklere daha çabuk ulaşılmasını sağlamaktadır.

Millî Eğitim Bakanlığı 2017 yılının temmuz ayında eğitim ve öğretim ile ilgili müfredatta değişikliğe gitmiş, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından bu değişiklik 18 Temmuz 2017 tarihinde “Müfredatta Yenileme ve Değişiklik Çalışmalarımız Üzerine” başlığıyla yayımlanmıştır. Yapılan değişiklikler arasında “Değerler Eğitimi”ne ilişkin “on kök değer”den söz edilmiştir. Müfredat değişikliğiyle beraber kazandırılması hedeflenen on kök değer şu şekilde sıralanabilir: Adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2017).

On kök değerlerin kazanımını ve kalıcılığını arttırmak amacıyla eğitim-öğretim dönemlerinde okutulacak olan derslerin kazanımlarının ve konularının ilgili değerlerle ilişkilendirilmesi ve on kök değerlerin içselleştirilmesi için uygulamaya yönelik birtakım etkinlikler içinde yer alması gerekmektedir. Böylelikle öğrencilerin kazandıkları değerleri davranışlarına yansıtmaları daha da kolaylaşacaktır.

2022-2023 yılından itibaren ortaokullarda okutulacak olan çevre eğitimi ve iklim değişikliği dersinin kazanımları bu bağlamda kök değerler açısından incelenecektir. 2022 yılında Talim ve Terbiye Kurulunun onayını alan ve ortaokul 6, 7 veya 8. sınıflarda haftada 2 ders saati olmak üzere toplam 72

saat seçmeli olarak okutulacak çevre eğitimi ve iklim değişikliği dersinin müfredatı Bakanlığın ilgili birimlerinin değerlendirmesinden sonra yayımlanmıştır (MEB, 2022).

AMAÇ

Bu çalışmanın amacı 2022-2023 yılından itibaren ortaokullarda (6, 7 ve 8. sınıf) seçmeli olarak okutulacak olan çevre eğitimi ve iklim değişikliği dersinin öğretim programında yer alan kazanımlarının kök değerler açısından incelenmesidir.

YÖNTEM

Araştırmanın Yöntemi

Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Nitel araştırma; gözlem, görüşme, doküman incelemesi gibi veri toplama yöntemleri kullanılarak gerçekleştirilen algı ve olayların doğal bir ortamda gerçekçi ve bütünsel olarak ortaya konulmasına yönelik izlenen bir süreçtir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Doküman incelemesi, araştırılması istenen olay ve olgularla ilgili bilgi içeren yazılı materyallerin analiz edilmesini ifade etmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2005; Cansız Aktaş, 2015). Araştırma sürecinde eğitim sistemimizin müfredatında öğrencilere kazandırılması arzulanan kök değerlerin (adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverlik) çevre eğitimi ve iklim değişikliği öğretim programında ne düzeyde ele alındığı ve öğretim programında en çok hangi değerlerin vurgulandığı tespit edilmeye çalışılmıştır.

Sınırlılıklar

Çalışma, 2022-2023 yılından itibaren ortaokul 6, 7 veya 8. sınıflarda haftada 2 ders saati olmak üzere toplam 72 saat seçmeli okutulacak çevre eğitimi ve iklim değişikliği dersi öğretim programında belirlenen kök değerler ile çevre eğitimi ve iklim değişikliği dersi öğretim programındaki kazanımlar ile sınırlandırılmıştır.

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde kök değerler ve çevre eğitimi ve iklim değişikliği öğretim programında yer alan kök değerler tablolar halinde sunulmuştur. Çevre Eğitimi ve İklim Değişikliği dersi “İnsan ve Doğa”, “Döngüsel Doğa”, “Çevre Sorunları”, “Küresel İklim Değişikliği”, “İklim Değişikliği ve Türkiye” ve “Sürdürülebilir Kalkınma ve Çevre Dostu Teknolojiler” ünitelerinden oluşmaktadır. Ders ile öğrencilerin çevreyi korumaktan haz duymaları, afet vb. çevre sorunlarına karşı duyarlılık göstermeleri ve çevresindeki varlıklara yardım etme gibi duyuşsal kazanımları edinmeleri hedeflenmektedir (MEB, 2022).

Çevre eğitimi ve iklim değişikliği dersi öğretim programında yer alan ünite adları, kazanım sayıları ve öngörülen ders saatleri Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Çevre eğitimi ve iklim değişikliği dersi öğretim programının ünite adları, kazanım sayıları ve öngörülen ders saatleri

Ünite Adı	Kazanım Sayısı	Ders Saati
İnsan ve Doğa	6	10
Döngüsel Doğa	4	10
Çevre Sorunları	6	12
Küresel İklim Değişikliği	5	12
İklim Değişikliği ve Türkiye	5	12
Sürdürülebilir Kalkınma ve Çevre Dostu Teknolojiler	8	16

Çevre eğitimi ve iklim değişikliği programında yer alan kazanımlar ve kazanımlarla ilgili olabilecek değerler Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Çevre eğitimi ve iklim değişikliği dersinin kazanımları ve kazanımlar ile ilgili değerler

İnsan ve Doğa	ÇEİD.1.1.	Yaşadığı çevrenin bir parçası olduğunu gözlemlerine dayanarak fark eder.	
	ÇEİD.1.2.	İnsan ve doğa arasındaki etkileşimin olumlu ve olumsuz yönlerini tartışır.	
	ÇEİD.1.3.	Yaşadığı çevrede canlı ve cansız varlıklar arasındaki sürekli etkileşime örnekler verir.	Sorumluluk
	ÇEİD.1.4.	Doğanın hassas bir dengeye sahip olduğu ile ilgili çıkarım yapar.	Vatanseverlik
	ÇEİD.1.5.	Doğal dengenin korunmasına yönelik toplumsal farkındalık oluşturacak bir proje tasarlar.	Yardımseverlik
	ÇEİD.1.6.	Doğal dengeyi olumsuz etkileyecek davranışları güncel örnekler üzerinden tartışır.	
Döngüsel Doğa	ÇEİD.2.1.	Yakın çevresindeki doğal kaynaklara gözlem sonuçlarından faydalanarak örnek verir.	
	ÇEİD.2.2.	Yeryüzündeki doğal kaynakları yaptığı araştırma sonuçlarına dayanarak gruplandırır.	Vatanseverlik
	ÇEİD.2.3.	Doğal kaynakların madde döngüsü ve enerji akışı ile süreklilik kazandığını fark eder.	Sorumluluk
	ÇEİD.2.4.	Madde döngüsündeki ve enerji akışındaki aksamının doğal yaşama etkisi ile ilgili çıkarımlar yapar.	
Çevre Sorunları	ÇEİD.3.1.	Günlük hayattaki üretim ve tüketim arasındaki dengenin önemini fark eder.	
	ÇEİD.3.2.	Atık, çöp ve kirlilik kavramlarını ayırt eder.	
	ÇEİD.3.3.	Atık ve çöpün hava, su, toprak kirliliğine ve radyoaktif kirliliğe neden olduğunu fark eder.	
	ÇEİD.3.4.	Ekolojik ayak izi kavramını örneklerle açıklar.	Vatanseverlik
	ÇEİD.3.5.	Yerel ve küresel çevre sorunlarını örneklerle açıklar.	Sorumluluk
	ÇEİD.3.6.	Çevre kirliliğine bağlı olarak ortaya çıkan sorunları ve bu sorunların insan hayatı üzerindeki etkilerini açıklar.	

Küresel İklim Değişikliği	ÇEİD.4.1.	Sera gazlarının artışına neden olan olayları sorgular.	Vatanseverlik Öz denetim
	ÇEİD.4.2.	Küresel ısınmanın sera etkisinin bir sonucu olarak ortaya çıktığını fark eder.	
	ÇEİD.4.3.	Küresel iklim değişikliği ile küresel ısınma arasındaki ilişkiyi açıklar.	
	ÇEİD.4.4.	Küresel iklim değişikliğinin etkilerini örnek olaylar üzerinden yorumlar.	
	ÇEİD.4.5.	Küresel iklim değişikliğinin doğrudan ya da dolaylı olarak neden olduğu afetleri etkileriyle birlikte açıklar.	
İklim Değişikliği ve Türkiye	ÇEİD.5.1.	İklim değişikliğinin Türkiye’deki mevcut ve olası etkilerini fark eder.	Sorumluluk Vatanseverlik Özdenetim
	ÇEİD.5.2.	Türkiye’de iklim değişikliği ile mücadeleye yönelik ulusal ve uluslararası çalışmaların önemini tartışır.	
	ÇEİD.5.3.	İklim değişikliğinin Türkiye’deki etkilerini azaltmaya yönelik önlemlere örnekler verir.	
	ÇEİD.5.4.	Türkiye’de iklim değişikliğiyle mücadele ile ilgili, yakın çevresini bilgilendirme sürecindeki sorumluluklarının farkında olur.	
	ÇEİD.5.5.	İklim değişikliğinin Türkiye’deki etkilerini azaltmaya yönelik toplumsal farkındalık oluşturacak proje/projeler tasarlar.	
Sürdürülebilir Kalkınma ve Çevre Dostu Teknolojiler	ÇEİD.6.1.	Günlük hayatında istek ve ihtiyaçlarını karşılarken gelecek nesillerin de gereksinimlerini dikkate alarak hareket etmesi gerektiğini fark eder.	Dostluk Saygı Yardımseverlik Vatanseverlik
	ÇEİD.6.2.	Su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımının önemini fark eder.	
	ÇEİD.6.3.	Kaynakların sürdürülebilir kullanımının kalkınmaya etkisini araştırma verilerine dayalı olarak tartışır.	
	ÇEİD.6.4.	Sürdürülebilir kalkınma açısından geri dönüşümün ve geri kazanımın önemini açıklar.	
	ÇEİD.6.5.	Atık malzemelerden yararlanarak bir ileri dönüşüm ürünü tasarlar.	
	ÇEİD.6.6.	Türkiye ve dünyadaki sürdürülebilir kalkınmayı destekleyen örnekler sunar.	
	ÇEİD.6.7.	Gerçek hayat sorununa yönelik sürdürülebilir kalkınma bilincine dayalı çözüm içeren bir proje tasarlar.	
	ÇEİD.6.8.	Çevre, iklim ve sürdürülebilir kalkınma ile ilgili farklı kariyer alanlarına örnekler verir.	

Tablo 2 incelendiğinde “İnsan ve Doğa” ünitesi olan kazanımların “Sorumluluk”, “Vatanseverlik” ve “Yardımseverlik” değerlerine ilişkin tutum ve davranışları içerdiği görülmektedir. “Döngüsel Doğa” ve “Çevre Sorunları” ünitelerinin olan kazanımların “Sorumluluk” ve “Vatanseverlik” değerleri ile ilişkili olduğu; “Küresel İklim Değişikliği” ünitesi olan kazanımlarının “vatanseverlik” ve “Öz Denetim” değerleri ile ilişkili olduğu görülmektedir. “İklim Değişikliği ve Türkiye” ünitesinin kazanımlarının “Sorumluluk”, “Vatanseverlik” ve “Öz Denetim” değerleri ile ilişkili olduğu görülmektedir. “Sürdürülebilir Kalkınma ve Çevre Dostu Teknolojiler” ünitesi içinde yer alan kazanımların “Dostluk”, “Saygı”, “Yardımseverlik” ve “Vatanseverlik” değerleri ile ilişkili olduğu görülmektedir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Çevre eğitimi ve iklim değişikliği ünitelerinde yer alan 34 kazanımdan 16 tanesinin on kök değer ve bu değerlere ilişkin tutum ve davranışlarla ilişkili olduğu tespit edilmiştir. Kazanımlarda en çok vurgulanan değerlerin “Sorumluluk, Vatanseverlik, Yardımseverlik, Öz denetim, Dostluk, Saygı” olduğu tespit edilmiştir. Çalışmanın sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda çevre eğitimi ve iklim değişikliği öğretim programı kazanımlarında değerlere fazla değinilmediği ve on kök değerlerin dengeli bir şekilde dağılmadığı görülmüştür. Çevre duyarlılığının kazandırılmasında değerler eğitiminin önemli bir yeri bulunmaktadır (Tahiroğlu vd., 2010). Öğretim programlarında değerlere yer verilmesinin gerekliliği (Veugelers ve Vedder, 2003) günümüz toplumlarında karşılaşılan sorunlarla beraber daha çok ön plana çıkmaktadır. Okulun en önemli iki işlevi arasında yer alan temel değerlerin benimsenmesi (Ekşi, 2003) için öğretim programlarında bu değerlere daha çok yer verilmesi gerekmektedir (Dağdelen, 1999).

ÖNERİLER

Araştırma sonucunda aşağıdaki önerilere yer verilmiştir:

- Araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda çevre eğitimi ve iklim değişikliği öğretim programı kazanımlarının kök değerlerle doğrudan veya bu değerlere ilişkin tutum ve davranışlarına dolaylı olarak değinilmesi önerilebilir.
- Çevre eğitimi ve iklim değişikliği dersinin kök değerler açısından incelendiği bu çalışma doküman incelemesi ile gerçekleştirilmiştir. Farklı yöntemlerden yararlanılarak çalışmalar yapılabilir.

Etik Metni

Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazarlara aittir.

Yazar Katkı Oranı

Yazarların bu makaleye katkı oranı eşittir.

Çıkar Çatışması Beyanı

Bu makale ile ilgili herhangi bir kurum, kuruluş, kişi ile mali çıkar çatışması yoktur.

Etik Onay

Bu araştırma etik onayı gerektirmemektedir.

KAYNAKÇA

Allport, G. W., Vernon, P. E., & Lindzey, G. (1960). *Study of values*. Houghton Mifflin.

Cansız Aktaş, M. (2015). Nitel veri toplama araçları. M. Metin (Ed.), *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri* (s. 337-371). Ankara: Pegem Akademi.

- Dağdelen, Ömer. (1999). *İlköğretim öğrencilerinin sınıf içi olumsuz davranışlarının öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre karşılaştırılması*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara.
- Ekşi, H. (2003). Temel insanî değerlerin kazandırılmasında bir yaklaşım: Karakter eğitimi programları. *Değerler Eğitimi Dergisi, 1(1)*, 79-96.
- Elbir, B. ve Bağcı, C. (2013). Değerler eğitimi üzerine yapılmış lisansüstü düzeyindeki çalışmaların değerlendirilmesi. *Turkish Studies- International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, 8(1)*, 1321-1333.
- Er, M. A. (2021). Değerlerin tanımı ve sınıflandırılması. M. Turan ve E. Bozkurt. (Editörler). *Karakter ve Değerler Eğitimi içinde* (51-80). Vizetek.
- Halstead, J. M., & Taylor, M. J. (2000). Learning and teaching about values: A review of recent research. *Cambridge Journal of Education, 30(2)*, 169-202. https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_07/18160003_basin_aciklamasi-program.pdf adresinden edinilmiştir.
- Kaymakcan, R. ve Meydan, H. (2014). *Ahlak değerler ve eğitimi*. İstanbul: DEM Yayınları.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2017). Müfredatta yenileme ve değişiklik çalışmalarımız üzerine. *Ankara: Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı*. https://saraykent.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_09/05164224_TanYtYm_KitapYY.pdf
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2022). Çevre eğitimi ve iklim değişikliği dersi öğretim programı. <http://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/202244102710628-2022-10-cevre-egitimi-iklim-degisikligi-ogretim-programi-web.pdf> adresinden edinilmiştir.
- Özensel, E. (2003). Sosyolojik bir olgu olarak değer. *Değerler Eğitimi Dergisi, 1(3)*, 217-240.
- Roccas, S., & Sagiv, L. (2010). Personal values and behavior: Taking the cultural context into account. *Social and Personality Psychology Compass, 4(1)*, 30-41.
- Rokeach, M. (1973). *The nature of human values*. Free Press.
- Tahiroğlu, M., Yıldırım, T. ve Çetin, T. (2010). Değer eğitimi yöntemlerine uygun geliştirilen çevre eğitimi etkinliğinin ilköğretim 7. Sınıf öğrencilerinin çevreye ilişkin tutumlarına etkisi. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi, 30*, 231-248
- Tillman, D. (2000). *Living values activities for children ages 8-14*. Florida: Health Communications.
- Tozlu, N. (2003). *Eğitim problemlerimiz üzerine düşünceler*. Ankara: Mikro Yayınları.

Veugelers, W. & Vedder, P. (2003). Values in teaching. *Teachers and Teaching: Theory And Practice*, 9, 377-389.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (5. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (6. Baskı). Ankara: Seçkin yayıncılık.

EXTENDED ABSTRACT

Value is a set of all kinds of rules and values of ideological, humanitarian or divine origin that are accepted, adopted and kept alive in a society or in a belief, ideology or by people (Çelikkaya, 1998). Values are a set of standards that add meaning to the cultural structures of society (Özensel, 2003) and facilitate the individual's adaptation to society (Tozlu, 2003; Elbir & Bağcı, 2013).

Values guide the behaviours of individuals as well as social life (Halstead & Taylor, 2000; Kaymakcan & Meydan, 2014; Rokeach, 1973) and have an important place in determining people's decisions (Allport et al., 1960; Roccas & Sagiv, 2010).

Values have an important place in terms of ensuring social solidarity and integration. Values play an important role in ensuring social unity and solidarity, and in positively affecting our individual behaviours. Being a role model in the management of our emotions and keeping emotions in balance increases the importance of values and the need for values. Values are the virtues that guide the human being, who is biological, psychological and social in his/her choices and are desired to be acquired (Er, 2021). Therefore, it is of great importance that the programmes both provide knowledge acquisition and provide students with the necessary values. This situation necessitates the inclusion of various values in the programmes (Tillman, 2000).

With the increasing impact of globalisation, societies have started to give more space to values education in order to maintain their cultural assets from the past to the present. With our values, which are a social heritage, the connection between the past and the future continues. Societies form the general framework of their education systems by considering the idea of raising individuals who carry values and competencies with historical accumulation (Er, 2021). In this context, associating the courses with values in the curriculum enables the desired characteristics to be achieved more quickly.

In July 2017, the Ministry of National Education made changes in the curriculum related to education and training, and this change was published by the Presidency of the Board of Education and Discipline on 18 July 2017 with the title "On Our Renewal and Change Studies in the Curriculum". Among the changes, "ten root values" related to "Values Education" were mentioned. The ten root values that are aimed to be acquired with the curriculum change can be listed as follows: Justice, friendship, honesty,

self-control, patience, respect, love, responsibility, patriotism, and benevolence (Ministry of National Education [MEB], 2017).

In order to increase the acquisition and permanence of the ten root values, the achievements and subjects of the courses to be taught in the education periods should be associated with the relevant values and should be included in a number of practical activities for the internalisation of the ten root values. In this way, it will be easier for students to reflect on the values they have acquired in their behaviours.

In this context, the achievements of the environmental education and climate change course, which will be taught in secondary schools from 2022-2023, will be analysed in terms of root values. In 2022, the curriculum of the environmental education and climate change course, which received the approval of the Board of Education and Discipline will be taught as an elective course for a total of 72 hours, 2 hours per week in 6th, 7th or 8th grades of secondary schools, was published after the evaluation of the relevant units of the Ministry (MEB, 2022).

This study aims to examine the achievements in the curriculum of the environmental education and climate change course, which will be taught as an elective in secondary schools (6th, 7th and 8th grades) as of 2022-2023, in terms of root values.

Document analysis, one of the qualitative research methods, was used in the study. Qualitative research is a process followed to reveal perceptions and events realistically and holistically in a natural environment by using data collection methods such as observation, interview and document analysis (Yıldırım & Şimşek, 2008). Document analysis refers to the analysis of written materials containing information about the events and phenomena to be investigated (Yıldırım & Şimşek, 2005; Cansız Aktaş, 2015). In the research process, it was tried to determine to what extent the root values (justice, friendship, honesty, self-control, patience, respect, responsibility, patriotism and benevolence), are desired to be gained by students in the curriculum of our education system, are addressed in the environmental education and climate change curriculum and which values are emphasised the most in the curriculum.

A total of 16 of the 34 learning outcomes in environmental education and climate change units were found to be related to the ten root values and attitudes and behaviours related to these values. The most emphasised values in the outcomes were identified as "Responsibility, Patriotism, Benevolence, Self-control, Friendship, Respect". In alignment with the findings of the study, it was observed that values were not extensively addressed in the outcomes of the environmental education and climate change curriculum and that the ten root values were not distributed in a balanced manner. There is a clear rationale for the inclusion of values education in the acquisition of environmental awareness (Tahiroğlu, Yıldırım, & Çetin, 2010). The necessity of including values in curricula is becoming increasingly apparent in light of the challenges currently facing societies worldwide. In order to facilitate the adoption of basic values, which represent two of the most crucial functions of the school (Dağdelen, 1999), it is essential to incorporate these values more extensively into the curriculum.

In light of the findings from the research, it can be proposed that the achievements of the environmental education and climate change curriculum should directly address the root values or indirectly address the attitudes and behaviours related to these values.

This study, which examined the environmental education and climate change course in terms of root values, was conducted through document review. However, studies can be conducted using different methods.